

MOTOWN HET GELUID VAN JONG AMERIKA

ADAM WHITE in samenwerking met **BARNEY ALES**
en met een voorwoord van **ANDREW LOOG OLDHAM**

Met meer dan 1000 illustraties

INHOUD

PAGINA 4-5 Een kwarteeuw Motown Records met alle nr. 1-hits van de *Billboard* Hot 100, inclusief de eerste plaat, ‘Please Mr. Postman’ van The Marvelettes in 1961, en de laatste, ‘Say You, Say Me’ van Lionel Richie in 1985. **PAGINA 6-7** The Temptations zingen hun grootste hit, ‘My Girl’, 1965. V.l.n.r. Melvin Franklin, Eddie Kendricks, Otis Williams, Paul Williams en David Ruffin. **PAGINA 8-9** The Supremes vlak voor showtime, New York, 1965. V.l.n.r. Florence Ballard, Mary Wilson en Diana Ross. **PAGINA 10-11** The Jackson 5 op het strand in Los Angeles, 1969. V.l.n.r. Tito, Marlon, Jackie, Jermaine en Michael. **PAGINA 12-13** Marvin Gaye in de Royal Albert Hall, Londen, 1976 – zijn eerste concert op Britse bodem.

Voorwoord Andrew Loog Oldham	16
Motown in het kort	18
Inleiding: In vuur en vlam	22
01. HET BEGIN	42
02. WE DON'T SERVE COLOURED PEOPLE	68
03. HET VERSPREIDEN VAN DE BOODSCHAP	90
04. MEET THE SUPREMES	128
05. READY STEADY GO!	166
06. NOWHERE TO RUN	200
07. STOP JE HOOFD VOL MET TROEP	226
08. 10/70 SHANGHAI	256
09. SUN COUNTRY	280
10. DE LAATSTE STER	328
Epiloog: Motownopoly	376
Fotoverantwoording	
Register	397
Dankwoord	400

‘JE HAD SMEERGELD IN 1957, HET WAS TOEN NOG LEGAAL. DAARNA HIELD HET OP. IN 1959 MOEST IK EEN “VERBOD ONDER DWANGSOM” ONDERTEKENEN VAN MERCURY RECORDS, ANDERS WAS IK M’N BAAN KWIJT. WE MOESTEN ALLEMAAL TEKENEN.’

Gordon PrinceGordon Prince

Motor City-belofte: Eddie Holland. Net als Smokey Robinson hadden ook Eddie en zijn broer Brian op de Detroitse muziekschool gezeten. In het najaar van 1957 vergezelde Eddie Holland een vriend naar een auditie voor Homer Jones, een lokale muziekproducer. Jones was meer onder de indruk van Holland en stelde hem voor om contact op te nemen met Gordy voor materiaal. Gordy wilde hem horen zingen en de 18-jarige koos het nummer ‘Christmas In Heaven’ in de uitvoering van Wilson met The Dominoes. ‘Berry vroeg, ‘Kun je nummers van Jackie Wilson zingen?’ Dat deed ik en hij zei: ‘Ik wil graag je manager worden.’’ Holland nam gelijk de gelegenheid te baat om ook zijn broer Brian te introduceren en zo voegden beide broers zich bij de steeds groter wordende kring van muzikmakers die Gordy om zich heen verzamelde. Vijf jaar later gingen Eddie en Brian samenwerken met een andere jongeman, Lamont Dozier, en dit driemanschap, dat bekend werd als hitmakers onder de naam Holland/Dozier/Holland, stuwde Motown naar nieuwe hoogten.

Al Greens kantoor was niet alleen in de buurt van de Flame Show Bar gevestigd, maar lag ook vlak bij ‘Record Row’. Dat was een nexus van labels, distributeurs en one-stops, met inbegrip van de lokale tak van Capitol waar Ales werkte. Het werk bracht hem in contact met diverse artiesten, waaronder jazzmuzikanten als trompettist Jonah Jones en drummer Chico Hamilton. Baker’s Keyboard Lounge, ten zuiden van de stadsgrenzen, was een van Ales’ favoriete uitgaansgelegenheden, een elegante club met een als toetsenbord geschilderde bar. ‘Daar ontmoette ik Jonah voor het eerst in 1957 en ik nam hem overal mee naartoe in Detroit. We gingen ook naar radiostations in buursteden als Flint, Lansing en Saginaw. Nadien waren er een paar jazzclubs in de stad die hem boekten omdat we zoveel albums verkochten.’

Ondertussen kreeg Bob Thiele steeds meer hits bij Coral, waaronder de herkenningstune van *Tammy And The Bachelor*, gezongen door Debbie Reynolds. In juni verscheen de romantische komedie in de bioscopen; in augustus stond de single ‘Tammy’ overal in het land op nummer 1. In 1958, toen Berry Gordy aan het piekeren was over een naam voor zijn nieuwe platenlabel, werd hij onmiddellijk geïnspireerd door ‘Tammy’. Helaas was de naam al in gebruik en verbasterde Gordy zijn keuze tot Tamla.

Met het opzetten van een eigen distributie in New York, Chicago en Detroit werd Coral Records aantrekkelijk voor zelfstandige muziekproducers die zich richtten op de jeugd met haar voorliefde voor rock & roll. Ook King Records van Syd Nathan in Cincinnati was een pionier op dat gebied, met een eigen studio, productie- en distributiefaciliteiten. Een andere man om in de gaten te houden was George Goldner van End Records, die als eerste live-entertainment bracht in de vorm van ballroom

shows in New York en New Jersey met Latinmuziek. Hun minachting voor conventies, en soms ook de wet, gaf deze avonturiers een voorsprong op de concurrentie. Zij dealden met vertegenwoordigers, managers en verkopers van elk allooi en zetten in op artiesten en nummers die er bij de grote labels niet doorkwamen.

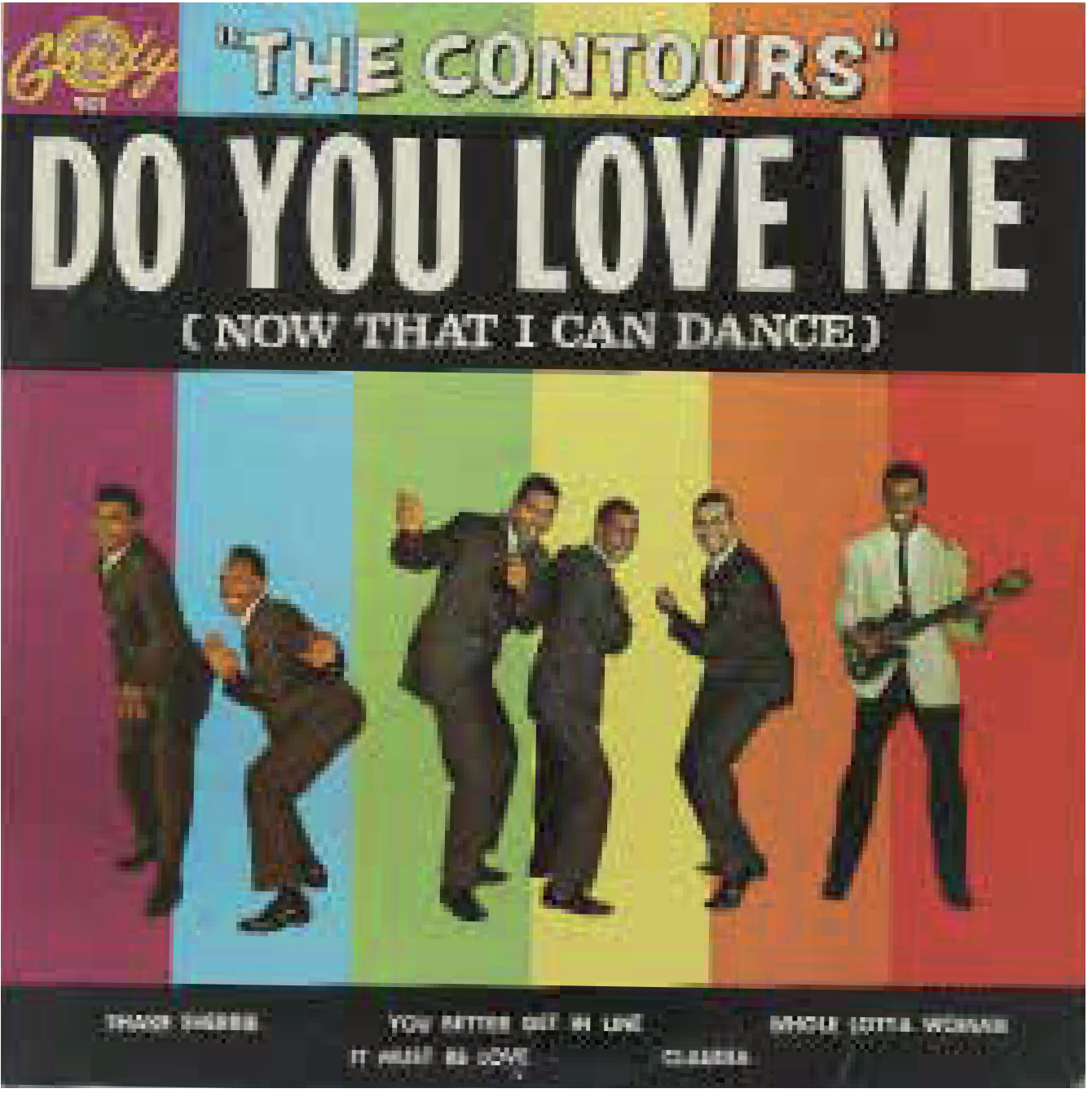
Goldner had succes met ‘Gee’ van The Crows in 1953 en met ‘Why Do Fools Fall In Love’ van Frankie Lymon & the Teenagers in 1956. ‘Gee’ was een swingend doowop-straatlied, een van de eerste van zijn soort dat de pop charts haalde in de originele uitvoering. ‘Why Do Fools Fall In Love’ werd gezongen door de 13-jarige Lymon, die met zijn heliumstem alle jongeren op de hele wereld enthousiasmeerde om bij een groep te gaan zingen. Later, bij een bezoek aan United Sound Studios in Detroit, ontmoette Goldner Gordy en gaf hem 100 dollar als een stimulans voor samenwerking in de toekomst.

Met het geld kwam de verandering en rock & roll was nu een serieuze money-maker. Elvis Presley vormde wat dat betreft de absolute top. De witte jongeman die zwart klonk en country & western met rhythm & blues combineerde, brak door met een rusteloosheid die de sfeer van zijn generatie weerspiegelde. In 1957 bestormden zijn hitsingles zes maanden lang de top van de *Billboard* charts. Ook concerten waren een melkkoe voor de nieuwe muzikmakers. Een grote herfstshow van tachtig concerten genaamd ‘The Biggest Show of Stars for ‘57’ brak alle box-office records. De drie uur durende extravaganza had een indrukwekkende line-up met artiesten als Fats Domino, Chuck Berry, Buddy Holly & the Crickets, LaVern Baker, The Everly Brothers, Buddy Knox en Frankie Lymon.

Mercury Records in Chicago behoorde tot de grotere platenmaatschappijen, maar had een onafhankelijke geest en een goed gevulde stal met zwarte sterren: Billy Eckstine, Dinah Washington, Brook Benton, The Platters. Het was in 1958 het eerste grote label dat een zwart directielid, Clyde Otis, aanstelde als A&R-topman. Daarvoor had Mercury echter Nat Tarnopol aangenomen als talentscout in Detroit. De voormalige autobandenverkoper zat pas twee jaar in de business, maar was streetwise en ambitieus. Zijn nieuwe baan gaf Gordy en Davis een andere uitlaatklep voor hun werk, en een opname met Eddie Holland.

Het jaar 1957 was voor Capitol een absoluut topjaar. In juli waren zes van de tien bestverkopende albums van hen afkomstig. Singles waren het terrein van de teenagers, maar verreweg de meeste inkomsten kwamen van de albumverkoop aan volwassenen. Capitol had heel veel langspeelplaten. Als beginnend verkoper kreeg Barney Ales alle (in zijn eigen woorden) ‘crap-accounts’ van Detroit toegevoegd, zoals de dime-winkelketens van Kresge, Neisner en Woolworth. Hij kreeg steeds meer klanten en werd steeds beter in zijn vak. Ook zag Ales het enorme potentieel van de jukeboxexploitanten, die heel veel platen kochten. Hij wist Angotts over te halen om zijn jukeboxen te vullen ‘met vijftien Capitol-albums van mij en vijf van anderen’. Het resultaat? ‘De albums vlogen de deur uit.’ Zijn ster bij Capitol was rijzende en zijn netwerk werd steeds groter.

Gedurende het grootste deel van de jaren vijftig was de blanke midwest-discjockey Alan Freed de koning van de rock & roll-radio. Tegelijkertijd waren er ook

LINKS EN BOVEN Bij de vroege LP-releases van Motown dienden vaak hitsingles van artiesten als Mary Wells, The Marvellettes en The Contours als leidraad, terwijl er ook met moderne nieuwe trends werd gespeeld of geëxperimenteerd in andere genres. Tot de laatste categorie behoorden een album van buikspreker Willie Tyler en een verzameling instrumentale nummers met country en western-thema's van Ralph Sharon, de begeleider van Tony Bennett. Ook te zien: Motown's eerste hitcollectie, *Tamla Special #1??*, en de eerste film-soundtrack, *Nothing But A Man*.

men we met "Please Mr Postman", zei Gordy, een miljoenen-kraker en nummer 1-hit op de (pop) charts. Wij noemden het onze 'groteschoonmaakplaat' omdat we alle uitstaande rekeningen ermee konden betalen.'

Het duurde echter wel even voor het zover was. Motown had goede relaties met de R&B-dj's van Detroit en de omliggende staten. Een van die goede kennissen was 'Jockey Jack' Gibson in het naburige Ohio, de medeoprichter en voorzitter van de National Association of Radio Announcers, de eerste zwarte discjockey-organisatie. Gibson had ook gewerkt bij het eerste radiostation van zwarte eigenaren van het land, WERD Atlanta, waar hij bevriend raakte met Martin Luther King. 'In Cincinnati testte Berry al zijn acts bij ons uit,' vertelde de discjockey. 'We hadden een theatershow in de zwarte wijk, vijf shows op een dag - vier overdag en een rond middernacht. We belden de platenmaatschappij en lieten hen weten dat we "the hell out of their record" draaiden, en dan stuurden ze de artiest naar ons toe.'

De grote popstations daarentegen waren niet snel genegen om nieuwe platen te draaien zonder dat ze elders airplay hadden gekregen, dus waren de onafhankelijke labels gedwongen om dicht bij huis te beginnen. 'Shop Around', bijvoorbeeld, werd opgepikt door WTRX in Flint, Michigan. Prompt nam Ales The Miracles mee naar Flint. 'Ze reden rond in een Volkswagenbusje en deden hun uiterste best om zichzelf te promoten. Zo wisten ze de discjockeys ertoe te brengen hun platen te draaien.'

Buiten zijn thuisbasis was Motown in eerste instantie afhankelijk van de distributeurs met hun eigen pluggers. Het verspreiden van een hit nam in die tijd veel tijd in beslag, veel meer dan tegenwoordig met al onze moderne communicatiemiddelen. Ondanks het enthousiasme van de stations in California duurde het lang voordat 'Please Mr. Postman' op nr. 1 kwam in de *Billboard* Hot 100 - vijftien weken, veel langer dan bij alle voorafgaande platen. In november 1961 reed Ales The Marvelettes naar Dick Clarks *American Bandstand* in Philadelphia, waar Mainline Distributing en hun plugger, Buzz Curtis, opereerden. 'Voor die show moest ik eerst naar Inkster High in Michigan om toestemming van de burgemeester te krijgen om de meisjes op te laten treden,' vertelde Ales. Dat waren Gladys Horton, Katherine Anderson, Georgeanna Tillman, Wyanetta Cowart en Wanda Young. Later trok Ales westwaarts naar San Francisco voor een Cow Palace-concert, mede georganiseerd door Tom Donahue, met The Marvelettes en Eddie Holland. 'Ik ging met Gladys en Eddie op weg - altijd met de bus.' Ales betaalde vier meisjes uit Bay Area voor de achtergrondzang achter Horton want 'we hadden het geld niet om de hele groep uit Detroit over te laten komen'.

In zijn tijd bij Capitol en Warner Bros. had Ales veel contacten gelegd en daar

LINKS Bovenste rij: The Marvelettes, Little Stevie Wonder en The Miracles. Middelste rij: Mary Wells, Martha Reeves & the Vandellas en The Four Tops. Onderste rij: Gladys Knight & the Pips, The Contours en The Supremes. Al deze portretten zijn in de jaren zestig gemaakt door de beroemde fotograaf James J. Kriegsmann.

Titel 'I Want A Guy'
Uitgebracht in mrt. 1961 **US Chart** — **Cat No.** Tamla 54038

Titel 'Buttered Popcorn'
Uitgebracht in juli 1961 **US Chart** — **Cat No.** Tamla 54045

Titel 'Your Heart Belongs To Me'
Uitgebracht in mei 1962 **US Chart** 95 **Cat No.** Motown 1027

Titel 'Back In My Arms Again'
Uitgebracht in apr. 1965 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1075

Titel 'Supremes Interview'
Uitgebracht in juni 1965 **US Chart** — **Cat No.** Motown 1079

Titel 'Nothing But Heartaches'
Uitgebracht in juli 1965 **US Chart** 11 **Cat No.** Motown 1080

Titel 'Let Me Go The Right Way'
Uitgebracht in nov. 1962 **US Chart** 90 **Cat No.** Motown 1034

Titel 'My Heart Can't Take It No More'
Uitgebracht in feb. 1963 **US Chart** — **Cat No.** Motown 1040

Titel 'A Breath Taking Guy'
Uitgebracht in juni 1963 **US Chart** 75 **Cat No.** Motown 1044

Titel 'Things Are Changing'
Uitgebracht in aug. 1965 **US Chart** — **Cat No.** N/A

Titel 'I Hear A Symphony'
Uitgebracht in okt. 1965 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1083

Titel 'Children's Christmas Song'
Uitgebracht in nov. 1965 **US Chart** - **Cat No.** Motown 1085

Titel 'When The Lovelight Starts Shining Through His Eyes'
Uitgebracht in okt. 1963 **US Chart** 23 **Cat No.** Motown 1051

Titel 'Run, Run, Run'
Uitgebracht in feb. 1964 **US Chart** 93 **Cat No.** Motown 1054

Titel 'Where Did Our Love Go'
Uitgebracht in juni 1964 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1060

Titel 'My World Is Empty Without You'
Uitgebracht in dec. 1965 **US Chart** 5 **Cat No.** Motown 1089

Titel 'Love Is Like An Itching In My Heart'
Uitgebracht in apr. 1966 **US Chart** 9 **Cat No.** Motown 1094

Titel 'You Can't Hurry Love'
Uitgebracht in juli 1966 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1097

Titel 'Baby Love'
Uitgebracht in sept. 1964 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1066

Titel 'Come See About Me'
Uitgebracht in okt. 1964 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1068

Titel 'Stop! In The Name Of Love'
Uitgebracht in feb. 1965 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1074

Titel 'You Keep Me Hangin' On'
Uitgebracht in okt. 1966 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1101

Titel 'Love Is Here And Now You're Gone'
Uitgebracht in jan. 1967 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1103

Titel 'The Happening'
Uitgebracht in mrt. 1967 **US Chart** 1 **Cat No.** Motown 1107

uitgaansgelegenheden in het land, ze baanden ook de paden voor de andere artiesten van Gordy en dankzij hen werd Motown het hart van de showbizz ingetrokken. Tot deze artiesten behoorden The Temptations, die met 'The Way You Do The Things You Do' in 1964 de achtste Top 20 crossover-hit scoorden, en The Four Tops, die de tiende hadden met 'Baby I Need Your Loving'. Dan waren er ook nog Martha & the Vandellas die met 'Dancing In The Street' nét geen nummer nr. 1-hit werden in oktober. Het was een karakteristieke Motown-plaat en een belangrijk nummer, zowel voor de groep als voor Motown.

Barney Ales nam de Copa-show van The Supremes te baat om relaties aan te knopen met Neil Keating, de baas van het grootste postorderbedrijf van de muziekindustrie, Columbia Record Club. Motown en Columbia flirtten dat jaar met elkaar via een test met vijf albums voor de naar schatting twee miljoen leden van de club. Postorder vormde een belangrijke aanvulling op de detailhandel voor de verkoop van platen en tapes; de clubleden woonden meestal op het platteland, waar weinig mogelijkheden waren om aan muziek te komen. Platenclubs bestelden albums, geen singles, en het grootste deel van de leden bestond uit blanken.

Keating was een beschaafde advocaat met een klimaatgecontroleerde wijnkelder in zijn kantoor suite in New York. Ales was ter ore gekomen dat hij 'Where Did Our Love Go' in de collectie van Columbia had opgenomen: 'De club was behoorlijk conservatief in die tijd. Ze verkochten LP's van Broadway-sterren als Andy Williams, Herb Alpert en Dean Martin. De rechten van bijvoorbeeld The Beatles hadden ze niet.' Ales haalde Keating over om vijf titels te nemen. Als dit positief uitpakte, zou in de aankomende lente een exclusieve deal van drie jaar tussen de twee firma's worden beklonken. Volgens Ales werden via Columbia soms wel 100.000 succesvolle hitalbums extra verkocht aan klanten die anders de muziek misschien nooit zouden hebben gekocht. Daardoor kwamen we op een compleet ander niveau in de platenbusiness,' verklaarde hij.

Toen The Supremes in de Copacabana het podium opstapten, zat Neil Keating bij Morris Levy en Ales aan de tafel. Zij en meer dan 600 anderen hoorden de groep 'I Am Woman' zingen, van een hitmusical die nog steeds op Broadway draaide, verder naar het centrum vlak bij de Roulette Records-kantoren. De song was afkomstig van *Funny Girl*.

VORIGE PAGINA'S Alle Top 40-hits van Martha & the Vandellas, inclusief 'Nowhere To Run', uitgebracht in februari 1965 en later gepromoot met een video van de groep die het nummer playbackt bij een Mustang-assemblagelijin in de Ford-fabriek in Dearborn, Michigan. **RECHTS** Martha Reeves en Dusty Springfield in de tv-special *The Sound of Motown*, opgenomen in Londen op 18 maart 1965. Achter hen staan de Vandella's Rosalind Ashford en Betty Kelley. **VOLGENDE PAGINA'S** Alle LP's van Martha & the Vandellas voor Motown, inclusief *Heat Wave*, uit 1963 met daarop hun eerste Top 10-single en cover-versies van actuele hits door andere artiesten.

10A

12A

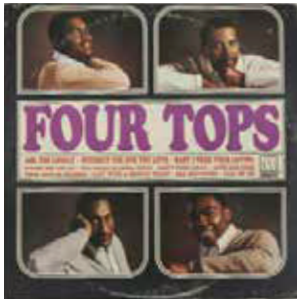
“BIJ MOTOWN HEERSTE LANGE TIJD
EEN SOORT KAMERAADSCHAP, ALSOF WE
EEN GROTE FAMILIE
WAREN.

TOEN IK MIJN EERSTE HUIS KOCHT, KWAM POP GORDY NAAR MIJN
HUIS OM TE CONTROLEREN OF IK WEL KOPEREN LEIDINGEN HAD.”

OTIS WILLIAMS van The Temptations

Titel *Reach Out*
Uitgebracht in juli 1967 **US Chart** 11 **Cat No.** Motown 660

Titel *Four Tops*
Uitgebracht in jan. 1965 **US Chart** 63
Cat No. Motown 622

Titel *Second Album*
Uitgebracht in nov. 1965 **US Chart** 20
Cat No. Motown 634

Titel *On Top*
Uitgebracht in juli 1966 **US Chart** 32
Cat No. Motown 647

Titel *Live!*
Uitgebracht in nov. 1966 **US Chart** 17
Cat No. Motown 654

Titel *On Broadway*
Uitgebracht in mrt. 1967 **US Chart** 79
Cat No. Motown 657

Titel *Yesterday's Dreams*
Uitgebracht in aug. 1968 **US Chart** 91
Cat No. Motown 669

Titel *Changing Times*
Uitgebracht in aug. 1970 **US Chart** 109
Cat No. Motown 721

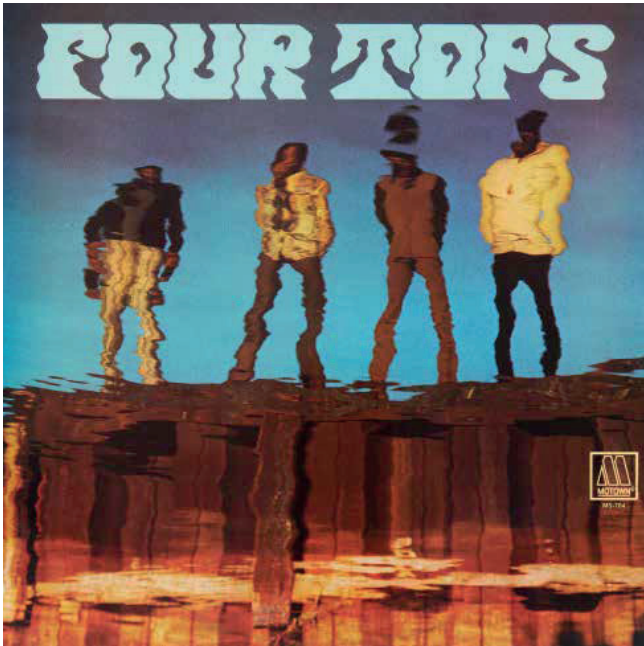
Titel *Greatest Hits*
Uitgebracht in sept. 1967 **US Chart** 4
Cat No. Motown 662

Titel *Now!*
Uitgebracht in mei 1969 **US Chart** 74
Cat No. Motown 675

Titel *The Magnificent 7*
Uitgebracht in sept. 1970 **US Chart** 113
Cat No. Motown 717

Titel *Still Waters Run Deep*
Uitgebracht in mrt. 1970 **US Chart** 21 **Cat No.** Motown 704

Titel *Soul Spin*
Uitgebracht in nov. 1969 **US Chart** 163 **Cat No.** Motown 695

Titel *The Return Of The Magnificent Seven*
Uitgebracht in juni 1971 **US Chart** 154
Cat No. Motown 736

Titel *Greatest Hits Vol. 2*
Uitgebracht in aug. 1971 **US Chart** 106
Cat No. Motown 740

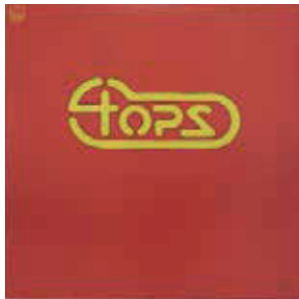
Titel *Dynamite*
Uitgebracht in dec. 1971 **US Chart** 160
Cat No. Motown 745

Titel *MacArthur Park* (cover for Now! reissue)
Uitgebracht in sept. 1971 **US Chart** -
Cat No. Motown 675

Titel *Nature Planned It*
Uitgebracht in apr. 1972 **US Chart** 50
Cat No. Motown 748

Titel *The Best Of The 4 Tops*
Uitgebracht in apr. 1973 **US Chart** 103
Cat No. Motown 764